Harri-Pekka Korhonen 8.6.2021

Viite: Hallituksen esitys 87/2021 eduskunnalle laiksi energian alkuperätakuista 12.5.2021

FORTUMIN LAUSUNTO 27.5.2021 KOSKIEN HUKKALÄMPÖÄ – TÄYDENTÄVÄ KOMMENTTI

Fortum Oyj täydentää aiempaa lausuntoaan koskien hukkalämmön määritelmää hallituksen esityksessä HE 87/2021 koskien lakia energian alkuperätakuista. Hallituksen esityksen jaksossa 7.1 todetaan hukkalämmön määrittelystä: ”Kotimaisissa jätteenpolttolaitoksissa jätteenpoltto liittyy kiinteästi energian hyötykäyttöön, eikä jätteenpoltosta saatavaa lämpöä ole katsottavissa hukkalämmöksi”. Tätä rajausta ei kuitenkaan perustella hallituksen esityksessä tarkemmin.

Esitimme 27.5.2021 lausunnossamme hallituksen esitystä muutettavaksi siten, että jätteenpoltossa syntyvä lämpö voidaan tietyin kriteerein tulkita hukkalämmöksi. Ehdottamamme muutos kuului: ”Kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen ja muun jätteen, jota ei ole syntypaikkalajiteltu, poltossa syntyvä energia tulee katsoa ns. hukkalämmöksi, koska jätteenpolttoa ohjaava tehtävä on jätteen käsittely jätehierarkian mukaisesti ja sivutuotteena syntyvä lämpöenergia tulisi siten lukea hukkalämmöksi. Rinnakkaispolttolaitoksissa poltettavan jätepolttoaineen käyttöä lämmön tuotannossa ei sen sijaan voida pitää ns. hukkalämpönä.” Vaihtoehtoisesti esitämme, että hallituksen esityksessä oleva, edellisessä kappaleessa referoitu lause poistettaisiin.

Lisäperusteluina aiemmin esitettyyn haluamme vielä tuoda esille seuraavat näkökohdat:

- EU:n direktiivit eivät käsityksemme mukaan ota selkeästi kantaa tähän avoimeen kysymykseen.
- Suomen ei mielestämme pitäisi tehdä hukkalämmön määrittelyssä EU:n nyt voimassaolevaa sääntelyä tiukempaa tulkintaa varsinkin, kun sekä Uusituvan Energian Direktiivi (REDII) että Energiatehokkuusdirektiivi (EED) ovat EU:n komission uudelleenharkinnassa paraikaa ja uusia ehdotuksia odotetaan jo heinäkuussa. Käsityksemme mukaan nykyiset direktiivit ovat erityisesti tehokkaan kaukolämmön edistämisen ja siten hukkalämmön osalta lämmitysmarkkinoita koskevien tarkastelujen keskiössä.
- Kaiken hukkalämmön hyödyntämisen edistäminen on EU:n ja kansallisten toimien keskiössä energiatehokkuus ensin -periaatteen mukaisesti, sillä energiatehokkuuden edistäminen on useimmiten kustannustehokkain tapa vähentää hiilidioksidipäästöjä. Jätteenpolton päästöt tulisi aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kohdistaa jätteen tuottajille eikä kunnille, jotka hyödyntävät siitä syntyvää hukkalämpöä. Päästöjen vähentämisen kannalta on keskeistä tarkastella koko jäteketjua.
- Jätteenpolton hukkalämpöä tulisi kohdella hiilineutraalina. Hukkalämmön määrittely tai sen tiukka rajaaminen vaikuttaa myös seuraaviin EU:ssa ajankohtaisiin teemoihin ja mahdollisiin direktiivimuutoksiin. Haluamme samalla laajentaa harkintaa alkuperätakuiden tarkastelun ulkopuolelle EU:n ja kansallisen lainsäädännön johdonmukaisuuden nimissä:
    - Tehokkaan kaukolämmön määrittäminen ja edistäminen.
    - Mahdollisesti ehdotettava lisäsääntely koskien uusiutuvien ja hukkalämmön lähteiden pääsyä kolmansina osapuolina kaukolämpöverkkoon (nk. TPA sääntelyn laajentaminen REDII artiklan 24 osalta).
    - Sektori-integraation edistäminen.

Lisätietoja: Fortum Oyj (avoimuusrekisterinumero 03501997362-71)

Harri-Pekka Korhonen puh. (050) 452 9321 harri.korhonen@fortum.com